

Samenvatting masterproef - Robin Demesmaeker

Piano aan het front - Concerten en cinema voor Belgische soldaten tijdens de Eerste Wereldoorlog.

In mijn masterproef onderzocht ik culturele activiteiten voor Belgische soldaten aan het front tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het frontleven was meer dan enkel de strijd in de loopgraven, soldaten hadden ook nood aan ontspanning en entertainment. Gedurende de oorlog zal de Belgische overheid dan ook verschillende vormen van (cultureel) entertainment organiseren en financieren. In deze masterthesis lag echter enkel de focus op concerten en cinema. Door mij deze limiet op te leggen, was het mogelijk om deze twee componenten in detail en op een kwalitatieve manier te onderzoeken.

Binnen de onderzoeksvraag van de thesis, stonden de ‘hoe-vraag’ en de ‘waarom-vraag’ centraal: hoe werden deze culturele activiteiten praktisch georganiseerd en waarom investeerde de Belgische overheid hierin? Beide vragen werden beantwoord op basis van primair bronnenmateriaal en werden historisch gecontextualiseerd op basis van wetenschappelijke literatuur.

Na een introductiehoofdstuk en een hoofdstuk omtrent de historische/historiografische context, werd de thesis in twee grote delen opgedeeld.

Het eerste deel ging over de muzikale activiteiten die de Belgische overheid organiseerde aan het front. Meer specifiek heb ik onderzoek gedaan naar het Symfonisch Orkest van het Belgische Leger. Dit orkest bestond uit 119 soldaat-muzikanten, met Corneil de Thoran (1881-1951) als orkestleider. Het Archief van het Koninklijk Museum van het Leger en Krijgsgeschiedenis beschikte over administratieve primaire bronnen die de organisatie van het orkest in kaart konden brengen. In de dossiers waren onder andere briefwisselingen, ledenlijsten en aankoopfacturen te vinden. Het Archief van het Koninklijk Paleis bezat dan weer concertaffiches van het orkest die de studie nog meer kwaliteit en detail gaven.

In het tweede grote deel van de studie, legde ik de focus op de cinema-evenementen die aan het front plaatsvonden. Wederom bezat het Archief van het Legermuseum daarover documenten in verband met de administratie. De primaire bronnen gaven een duidelijk beeld van de organisatie op het terrein. Aan de hand van het economisch plan, was het mogelijk om de grootte van de zalen te achterhalen. Ook de verschillende inkomrijzen waren daar te vinden. Uit de bronnen viel ook af te leiden op welke praktische obstakels men botste, zoals de logistieke uitdaging om alle apparatuur aan het front te krijgen en het vinden van capabele technici om dit plan in de praktijk mogelijk te maken.

Het interessante aan mijn studie was dat cultureel entertainment voor andere legers, bijvoorbeeld van Engeland en Frankrijk, al in kaart was gebracht, maar er nog weinig wetenschappelijk werk verricht was omtrent het leger van België. Met deze thesis probeerde ik hier echter een licht op te werpen en aan te tonen hoe belangrijk cultuur was aan het front hoewel dit bijna nooit werd opgenomen in het grotere verhaal van de Eerste Wereldoorlog. Ook was het de eerste keer dat die primaire bronnen zo in detail werden bestudeerd om een concreet beeld te krijgen van de praktijk aan de frontlinie. Daarom waren de resultaten van deze studie zo verassend en interessant.